www.svoboda-news.com

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 151. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 9, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 151. РІК XCVIII.

КОМУНІСТИ РОЗПОЧАЛИ ЖОРСТОКІ ПРОВОКАЦІЇ В УКРАЇНІ

Київ. — Київський кореспондент московської газети „Мегаполіс-експрес" у числі з 1-го серпня повідомив, що в селі Вининці Переяслав-Хмельницького району Київської области в результаті пожежі згоріло 60 гектарів пшениці. Серед селян постійно поширюються чутки, що це робота Руху.

Пресова Служба Української Республіканської Партії повідомила також, що в районному місті Сміла Черкаської области робітник льокомотивного депо станції ім. Т. Шевченка засвідчив, що ветеранів-комуністів їхнього депо викликали до обласного комітету КПУ, після чого вони на робочих місцях поширили дезінформацію, що, мовляв, рухівці їздять по селах і закликають не збирати врожай. У Катеринопільському районі посилено розповсюджуються чутки, що Рух організовує підпали хлібних ланів, виводить з ладу сільськогосподарську техніку та чинить насильства над людьми, зайнятими збиранням врожаю.

Районні компартійні газети по всій Україні розпочали нову антидемократичну та антигалицьку кампанію. Багато поживи комуністичним писакам дала промова Мирослава Глубіша з Доргобича. Газета Лисянського району на Черкащині не пошкодувала цілої сторінки для поширення ненависти і розбрату, цитуючи Глубіша, і водночас замовчуючи те, що Глубіш уже не є членом УРП, сказано в повідомленні ПС УРП.

Народний Рух України оприлюднив заяву, в якій сказано, що це продумані провокаційні акції реакційних сил, спрямовані проти національно-демократичного відродження України, проти Руху, як головного виразника цих масово-патріотичних настроїв. „Народний Рух України, — сказано в заяві, — гнівно засуджує злочинні спроби знищення врожаю. Вся відповідальність за розкриття злочинців-провокаторів лягає на прокуратуру, органи безпеки і правопорядку".

В Україні відзначають річницю І. Багряного

Київ (Око). — Іван Багряний — поет, письменник, публіцист і громадсько-політичний діяч, народився 2-го жовтня 1906 року в селі Куземені, а виріс та загальну освіту здобув в місті Охтирці на Полтавщині (тепер Сумщина). В Україні, збираючи дані про І. Багряного уточнили, що він народився 1905 року й цього року йому сповнилося б 85 років.

З нагоди його 85-річчя в Києві ухвалою Секретаріяту Ради Спілки Письменників України створено ювілейну комісію. Її очолив Павло Мовчан поет, депутат і голова Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка, його заступником є Леонід Череватенко, а секретарем Олександер Шугай. Л. Череватенко та О. Шугай помістили в „Дніпрі" та „Літературній Україні" та інших пресових органах України низку статтей та розвідок про Багряного, його життєвий шлях та творчість. Членами комісії є також Іван Драч, Галина Багряна, Борис Тимошенко, В. Абліцов, Є. Безродко, В. Біленко, О. Плющ та Ю. Цеков.

Ювілейна комісія плянує в кінці вересня та на початку жовтня цього року провести літературно-мистецькі вечори в пошану І. Багряного в Охтирці, Харкові, Сумах та Києві. В Охтирці плянується відкрити меморіяльну таблицю на будинку де він жив та його іменем назвати школу, в Харкові та Києві назвати одну з вулиць його іменем та відкрити меморіяльну таблицю на будинку Київського Художнього Інституту, в якому він вчився. Пропонується в скорому часі видати книгу спогади про нього, збірку його віршів та публіцистичних творів і постаратися про створення документального фільму про Багряного та екранізації деяких його творів. Українська студія вже звернулася до Галини Багряної, дружини письменника, що живе з дочкою та сином в Німеччині, за дозволом накрутити фільм за його твором „Тигролови". Кілька видавництв України звернулися до Фундації І. Багряного в Америці, яку очолює д-р Анатолій Лисий, щоб спільно перевидати в Україні „Тигролови" та інші твори. Між іншим недавно перевидано в ЗСА, на прохання дружини Багряного, „Тигролови", які були нагороджені першою премією під час війни 1943 року у Львові.

Публіцистичні статті І. Багряного, які друкувались в „Українських Вістях", „Наша Боротьба", „Український Прометей", „Прометей", „Прометей", „Наші Позиції", „Нові Дні", „Молода Україна", „Штурм" та інших виданнях середовища, яке він очолював в діяспорі, він підписував своїм прізвищем чи одним з своїх псевд: С. Коцур, М. Василенко, С. Рябовіл, Іван Рябовіл, О. Турчин, П. Січинський, В. Залуцький та С. Дорошенко. Їх зібрано, впорядковано й передано в Україну. Ювілейний комітет також плянує зробити заходи у Міністерстві освіти України про введення творів І. Багряного до шкільної програми та видати про нього ряд плякат-листівок. На це відзначення 85-річчя І. Багряного запрошено цілий ряд осіб з середовища УДРП та родину Багряного.

Запрошують до Івано-Франківського

Силвер. Спрінг, Мд. — Під час відвідин ЗСА голова Івано-Франківської Обласної Ради Микола Яковина запросив станиславівців у ЗСА взяти участь у відзначенні в Івано-Франківському 100-ліття канадської еміграції.

Святкування відбуватимуться в днях 27-30-го вересня. М. Яковина запропонував прогульку в днях 24-го вересня до 8-го жовтня. Останній тиждень, під час З з'їзду Руху, можна буде відвідати Київ і взяти участь або спостерігати наради з'їзду.

Охочі взяти участь у прогульці повинні повідомити негайно Богдана Ясінського листовно або телефонічно. Він подасть докладний кошторис. Хто хотів би повернутися скоріше — це також можна зробити. Адреса: Bohdan Yasinsky, 925 Schindler Drive, Silver Spring Md. 20903; tel:(301) 593-5186 (по 9-ій год. вечора)

УКРАЇНЦІ ДІЯСПОРИ ДОПОМАГАЮТЬ В БУДОВІ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ЛЬВОВІ

Проєкт пам'ятника

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як інформує д-р Василь Іваницький, який з дружиною Наталією Бундза-Іваницькою відвідав недавно Головну Канцелярію УНСоюзу і редакцію його видань, голова Міської Ради Львова Василь Шніцер звернувся до української громади у вільному світі допомогти львів'янам у здвигненні пам'ятника Т. Шевченкові у Львові. Верховна Рада Львова прийняла рішення в тій справі 22-го березня цього року.

Пам'ятник, роботи братів-скульпторів Володимира і Андрія Сухорських, проєкт яких здобув перше місце в конкурсі минулого року, стоятиме на місці, що його раніше обрали мешканці Львова, напроти Оперного театру. Він буде зроблений з бронзи, височиною 4 і пів метра.

Д-р В. Іваницький, який постійно проживав в Торонто, Канада, відомий з його успішних заходів по побудови пам'ятників Шевченкові в країнах Південної Америки. Тепер він є в процесі оформлення Українського Громадського Комітету Будови Пам'ятника Т. Шевченкові у Львові.

Пам'ятник буде всеціло, включно зі рельєфною стелею з граніту і постументом під ним, виконаний Сухарськими в Арґентині з уваги на відносно низькі

(Закінчення на стор. 3)

„Вийдемо у світ широкий"

Джерзі Сити, Н. Дж. — Під таким заголовком у пресі України було опубліковане звернення учасників фестивалю „Музика українського зарубіжжя", підписане М. Колессою, народним артистом СССР і лавреатом Шевченкової премії, М. Скориком, народним артистом УССР, лавреатом Шевченової премії, С. Павлишин, д-ром мистецтвознавства, В. Балеєм, композитором, піяністом та диригентом із ЗСА, та Р. Реваковичем, композитором і диригентом з Польщі. Фестиваль цей, присвячений 100-літтю української еміґрації в Канаді, відбувся недавно у Львові. В ньому взяли участь композитори і музики з Канади, ЗСА, Франції, Швайцарії, Польщі та України.

Ось, що в цьому звернені сказано:

„... Цей фестиваль дав змогу ознайомитися з досягненнями наших земляків у діяспорі і тиким чином побачити повнішу картину рідної культури. Однак при підбитті підсумків фестивалю виявилося, що про українську культуру світова громадськість фактично майже нічого не знає. Це тим більше прикро, що нині українська музика в особі своїх кращих представників є явищем непересічної мистецької вартости і перебуває на рівні вимог часу. Це становище зумовлене багатьма причинами, в тому числі й політичними. Україна багато років трактувалася лише як географічна частина Союзу з недостатньою, якщо не сказати абсолютно незадовільною пропаґандою української музики. Негативно впливала на це й багаторічна практика, за якою Україна за рубежем представлялась виключно на рівні етнографічної культури, при чому далеко не завжди в її кращих варіантах.

Цю явно ненормальну ситуацію необхідно змінювати. Очевидно, тут можуть зіграти позитивну ролю видання (відповідними тиражами) нотної продукції, спеціяльні програми радіо- і телепередач для зарубіжних країн, публікації в зарубіжній пресі про українську музику тощо. Але найважливішим чинником у даному випадку має бути живий, безпосередній контакт між музикантами різних країн. З погляду на це доцільним є проведення різноманітних музичних фестивалів з участю як українських, так і зарубіжних артистів, а особливо організація обмінних концертів солістів і виконавських колективів.

Ця важлива справа залежить, звичайно, у першу чергу від ініціятиви на місцях, але вона потребує також як моральної, так і матеріяльної підтримки з боку держави. Якщо врахувати, що кожний народ (нація, держава) у світовій співдружності представляється і оцінюється за рівнем його культури, то ніякі зусилля в цьому напрямку не можуть здаватися надмірними. Культура, зокрема музика, якнайкраще сприятиме тому, щоб Україна досить швидко і успішно вийшла в широкий світ і зайняла належне їй місце."

Поглиблюється криза в Компартії Російської Федерації

Нюарк, Н. Дж. — Нюаркський щоденник „Стар Леджер", а також інші газети і пресові агентства повідомили про поглиблення кризи в Комуністичній партії Російської федерації, особливо тепер коли напередодні зустрічі на вершинах між президентом Джорджем Бушем і Михайлом Горбачовим зрезигнував з посту головного дорадника у справах закордонної політики Александер Яковлєв, 6-го серпня усунули з ЦК Александра Рутковського, реформатора і заступника Бориса Єльцина, того ж дня нібито пішов у „відставку" відомий твердолобий комуніст Іван Полозков.

Це так менш більш розпочався пленум Комуністичної партії РСФСР, який мабуть стане початком поглиблення кризи, або й занепаду взагалі цілої комуністичної системи і то не тільки в Російській федерації, але також в інших республіках СССР. Свідченням того розкладу є також заява колишнього члена Центрального Комітету КПСС і Політбюра Гайдара Алієва, який вирішив покинути партійні ряди. У заяві, яку передав до загального відома „Інтерфакс" сказано, що союзний уряд штучно створює на Закавказзі міжетнічні конфлікти між вірменами й азербайджанцями. У заяві Алієв підкреслює, що центрові був потрібний цей конфлікт, щоб створити враження, що вихід республік із Союзу створить хаос і може допровадити до громадянської війни. Цей штучно заініційований конфлікт мав послужити кремлівським диктаторам як засіб пострашу для інших республік.

Покищо не відомо, що було справжньою причиною відходу І. Полозкова, треба припустити однак, що Ц.К КПСС хоче використати його для удару проти Б. Єльцина, тепер президента РСФСР, бож він раніше кандидував проти нього на пост голови Верховної Ради Російської федерації.

На пленумі внесено пропозицію обрати на пост першого секретаря Комуністичної партії РСФСР Валентіна Купцова. Як відомо Б. Єльцин у пленумі участи не брав, бо він вже не є членом Компартії, але Єльцин дістав мандат від народу і комуністам тепер прийдеться вибирати: йти з народом чи проти народу, — заявили кореспондентам прихильники Єльцина.

Полозков зі своєї сторони критикував Демократичну партію комуністів Росії (ДПКР), назвав її „самозванцями" і заявив, що вона не зможе працювати в рамках ЦК КПСС, бо там її не визнають. Він, виступаючи перед журналістами заявляв, що ситуація в РСФСР погіршується з кожним днем. Полозков критикував також указ президента Б. Єльцина про позбавлення права Комуністичної партії втручатися у підприємства, наказуючи партійним керівникам зліквідувати свої „ячейки" в установах. „Інтерфакс" також повідомив, що з Комуністичної партії РСФСР зрезиґнували Василій Ліпіцький, який протестував проти політики „твердолобих" комуністів і вмішування центру у внутрішні справи Російської федерації.

Повінь нанесла пошкоджень Буковині

Київ. — Тут 1-го серпня в газеті „Молодь України" надрукована повідомлення, що в наслідок багатогодинних дощів у Заставнівському районі Чернівецької области 27-го липня приблизно в годині 5-ій по полудні раптово вийшли з берегів ставки і з'явилася водяна хвиля заввишки 4-5 метрів, яка знесла півсотні житлових будинків, близько сотні господарських споруд, змила понад 2,000 гектарів сільських господарств. Загинули чи пропали безвісти 11 людей, переважно жителі Заставнівського району. Зруйновано 48 великих і малих мостів та 109 кілометрів доріг.

Бурхливий потік ніс автомобілі, мотоцикли, килими, телевізори та інше майно. За попередніми даними, повінь нанесла втрат на 43 міл. карбованців. Стихія охопила села Чорний Потік, Онут, Горошівці, Погорілівку, Задубрівці. Люди рятувалися на дахах та на деревах.

Далі водяний вал посунув на Кіцманський район, затопивши Кіцмань, Валяву, Кліводин, Лашківку, Зитилівку. Загинуло 30 голів худоби, знесено ще 10 великих мостів і 28 житлових будинків. Шкоди в Кіцманському районі оцінюються в 17 міл. карбованців. Остання хвиля вдарила на Садгірський район Чернівців, який затопило. Паралізовано працю багатьох промислових підприємств. У місті була тривожна ситуація, оскільки була загроза удару стихії з боку Пруту. Посадник Чернівців Григорій Городецький особисто керував рятувальними заходами. Допомагали військовики.

Дісталося також і Львівщині. У Дрогобичі повінь спричинилась до зупинки нафтоперероблого заводу. Десятки тонн нафти суцільною пеленою вкрили річку Бистрицю, звідки потрапили у Дністер. Під загрозою опинилося водопостачання кількох областей України і Молдови.

В АМЕРИЦІ

УРЯДОВІ ЧИННИКИ ТА ПРАВНІ дорадники, зацікавлені справою Ірано-контра афери, твердять, що принаймене п'ять колишніх службовців Сі-Ай-Ей з часів урядування президента Роналда Реґена, які тепер також займають високі становища в Уряді президента Джорджа Буша, були повідомлені про те, що знаходяться під пильною інветигацією. Двом із них прокуратура вислала повідомлення, що вони є прицілом нових розслідів і можуть бути потягнені до судової відповідальности. Один — це Двейн Клеррідж, який очолював європейський відділ Сі-Ай-Ей та Елоррідж Оливерої Нортові, колишньому членові Ради Крайової безпеки, транспортувати зброю з Ізраїля до Ірану в листопаді 1985 року. Другим є Клер Джордж, який будучи третьою людиною по ранзі в Сі-Ай-Ей, завідував тайними діями аґенції в цілому світі.

БІЛИЙ ДІМ ЗАЯВИВ, що запропонував поширити статус упривілейованої країни у торговельних відносинах республікам Прибалтики. Минулої п'ятниці президент Джордж Буш передав до Конґресу пропозицію про зниження торговельного мита імпортованих товарів до ЗСА окремо від совєтських товарів країнам Прибалтики. Пояснюючи цей крок Білого Дому, Марлин Фітцвотер сказав, що відношення Уряду лишається незмінним, іншими словами ЗСА стараються маневрувати поміж невизнаним того, що Прибалтика є частиною СССР і непризнанням однобічного проголошення незалежности тих же країн. Тому Уряд ЗСА пропонує розглядати товари Прибалтики окремо від товарів СССР і в той спосіб показати урядам країн Прибалтики свою окрему підтримку у розвитку торговельних стосунків із ЗСА.

ПВО НЕ СТОЯТИМЕ НА ПЕРЕШКОДІ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Каїр, Єгипет. — Засоби масової інформації повідомили, що Палестинська Визвольна Організація під керівництвом Ясіра Арафата не стоятиме на перешкоді відбуття міжнародної мирової конференції для справ Близького Сходу. Міністер закордонних справ Єгипту Амр Мосса, який кілька разів зустрічався з представниками головної квартири ПВО в Тунісі і в Каїрі, а також розмовляв з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером заявив, що палестинці будуть репрезентовані на конференції одною об'єднаною делеґацією, без втручання ПВО і без порушення домовлености, яка наступила між державним секретарем Дж. Бейкером, Ізраїлем і арабськими країнами.

Правда, єгипетський міністер закордонних справ сказав журналістам, що це його приватна опінія і жодної домовлености між арабськими країнами і ПВО немає, але поінформовані особи кажуть, що Я. Арафат особисто запевнив президента Єгипту Госні Мубарака і короля Йорданії Гусейна, що очолювана ним організація буде „тихим спостерігачем" перебігу конференції, від якої він і, очевидно, усі палестинці, очікують розв'язки їхньої проблеми — закінчення тяжкої ситуації палестинського населення розсіяного по багатьох країнах арабського світу.

Таку тенденцію до полагодження тих справ мають усі арабські держави, З'єднані Стейти Америки, а може навіть Совєтський Союз з найвищими речниками якого президент ЗСА Джордж Буш відбув довші розмови на тему близькосхідних проблем.

В інтерв'ю, яке міністер закордонних справ Єгипту дав кореспондентам, А. Мосса передбачає, що ПВО є готова навіть впливати на прихильників непримиримої діяльности у відношенні до Ізраїля, щоб вони своєю поведінкою під час конференції не кинули тіні підозріння, що палестинці хочуть тільки війни. Арафат однак застерігається, що коли палестинцям зроблять кривду, морально їх поникать, не візьмуть до уваги ані одної їхньої пропозиції, він залишає за собою право виступити проти Ізраїля і евентуально інших учасників конференції повною силою на всіх континентах світу. „Тоді ми вже не будемо мати нічого до страчення", заявив Арафат журналістам.

Мосса, який зустрічався з провідними членами ПВО, які об'їжджають арабські країни, заявив, що це станеться тільки у вимкові ситуації, бо в загальному лідери тієї організації поважно ставляться до американської ініціятиви і бажають, щоб війна й існуючий конфлікт між ними й Ізраїлем закінчився раз і на завжди. „Справедливість однак мусить запанувати, мусить взяти гору", — заявив Мосса під час пресової конференції. Він критикував Ізраїль, що він ще й досі намагається ставити передумови, багато з яких взагалі не можна прийняти. Одною з таких передумов є те, що в палестинській делеґації не можуть бути мешканці східнього Єрусалиму, бо в східнього Єрусалиму, бо Ізраїль вважає цілий Єрусалим своєю столицею, незаконно прилученою до Ізраїля в висліді воєнних дій.

Президент Єгипту робить однак заходи, щоб і цю трудну справу полагодити в переговорах з представниками ізраїльського уряду і урядів арабських країн. Всеж таки неподіванки є можливі, — кажуть спостерігачі.

У СВІТІ

У КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ конференція Консультативної ради Демократичного конгресу. В її праці взяли участь представники 42 партій, організацій і рухів з 13 республік. Серед обговорених питань було й ставлення демократичних сил до новоствореної в Москві організації Рух демократичних реформ. Позитивно оцінюючи її програму, учасники конференції висловили незгоду з позицією РДР щодо дальшої долі республік як обов'язкових частин єдиної держави.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ЛИТВА проголосила, що визнає незалежність Словенії і Хорватії, Міністерство закордонних справ Совєтського Союзу виступило із заявою, що акція Литви не має правової основи, оскільки ця прибалтійська республіка сама не є окремим міжнародно-правовим суб'єктом.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ РАДИ міністрів Болгарії Д. Луджев заявив на пресовій конференції, що хоч Болгарія буде й надалі розвивати стосунки з Совєтським Союзом, той пункт совєтсько-болгарського договору про дружбу і взаємодопомогу, який стосується автоматичного продовження договору, зліквідовано. Термін дії договору закінчився 4-го серпня.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР СССР Валентін Павлов заявив на пресовій конференції, що Совєтський Союз не перестане допомагати Кубі. „Куба була, є і буде нашим другом і повноправним партнером", — запевнив Павлов.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ ВИЗНАЛА, що утримує в трьох концтаборах 1,000 політичних в'язнів. Вони утримуються окремо від кримінальних злочинців. Міри покарання є дві: смертна кара або 15 років „перевиховання".

КОНЦЕПЦІЮ КОНСТИТУЦІЇ Кримської АССР, в якій російська мова утверджена як єдина офіційна мова республіки, прийняла 2-га сесія Верховної ради Кримської АССР. Вона відхилила пропозицію Національного руху кримських татар про запровадження трьох державних мов — татарської, української та російської.

В ДОНЕЦЬКОМУ РОЗПОЧАВСЯ культурно-екологічний рейд „Дзвін", в якому беруть участь, крім громадських активістів республіки, українці з ЗСА, Канади, Франції й інших країн. В рамках рейду його учасники організували на центральній площі Донецького збір підписів проти будівництва біля міста Шахтарська сховища для радіоактивних відпадів.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 8-го серпня 8,587 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

214,839.43

УПРАВЛІННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ збройних сил має намір пророблити свої ряди, що, на думку знавців, є наслідком зменшення бюджету Пентаґону, одначе ніхто не сподівався, що зменшення військовиків буде аж таким драстичним, бо найбільшим від часу Другої світової війни. Згідно з пропозиціями секретаря Департаменту оборони Ричарда Чейні до 1995 року кількість вояків у всіх чотирьох галузях американських збройних сил буде зменшено на 500.000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Свобода: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Постійний клопіт: Куба

Острів Куба під самим боком Америки, — величиною стейту Пенсильвенія з населенням не цілих 11 мільйонів душ, це від приходу до тамошньої влади Фіделя Кастра 40 років тому — постійний американський клопіт. Тому що Джан Кеннеді, 35-ий з черги президент ЗСА, демократ, згинув у політичному атентаті на 46-му році свого життя, і тому що прізвище Кеннеді особливо популярне серед американського суспільства — ніколи не говориться про те, що саме за президента Джана Кеннеді проґавлено дві історичні нагоди позбутися з Куби Кастра і його комуністичного режиму. Президент Д.Д. Айзенгавер підготовив був збройний висад на Кубі — Кеннеді послухав ліберальних дорадників — не дав тому висадові летунської „парасолі" — і підготовлена Айзенгавером військова операція скінчилася катастрофою. Опісля Кеннеді мав відвагу проголосити морську бльокаду Куби, коли розвідка перевірила, що на Кубі заінстальовано совєтські ракети зі засягом на всю Америку. У компромісі з тодішнім диктатором Кремля Микитою Хрущовим Кеннеді зобов'язався, що Америка ніколи не ліквідуватиме режим Кастра збройною силою. Такий стан триває по нинішній день.

На минулотижневій конференції на вершинах у Москві президент Буш поставив недвозначно дві передумови для надачі Совєтському Союзові статусу найбільш упривілейованої країни: зредукувати військовий бюджет і припинити щорічну субвенцію Кубі по 4 більйони дол. Можна грубо сумніватися, щоб Ґорбачов ці передумови виконав, бо не допустить до цього військова верхівка і не допустять найближчі партійні співробітники Ґорбачова.

А все ж — СССР не всилі так помагати Кубі, як раніше, американський економічний світ бойкотує Кубу і на Кубі настала сильна економічна криза. Фідель Кастро все ще є у очах деяких своїх земляків національним героєм. Але заведення харчових карток, довгі черги перед крамницями, втрата надії, що завтрішній день буде кращий — створило там важку атмосферу. Не бачучи перспектив у себе вдома — кубинці в останніх двох-трьох роках масово приїздили до Америки, як туристи і добра половина цих туристів" переступала термін отриманої американської візи та залишалася в Америці нелеґально. Американські власті не всилі сконтролювати, скільки є тут отаких нелеґальних кубинських іміґрантів. Вони не вбачають у Фіделеві Кастрові національного героя. Один мільйон кубинців на Фльориді — це запеклі вороги Кастра і комунізму.

Тепер на Кубі відбуваються Панамериканські спортові ігрища. Кубинці люблять спорт; добровільці в рекордовому часі збудували стадіон. Але процес втечі з Куби човнами не припиняється і в цій утечі погинули вже — читаємо — сотні втікачів, мужчин, жінок і дітей. Можна здогадатися, що американська влада співчуває кубинцям, які чи-то з ідейних причин, як вороги комунізму, чи з причин економічних покидають все, що мають на Кубі й продістаються всіми леґальними й нелеґальними шляхами до ЗСА. Але ця масова іміґрація створює тут важку проблему. Губернатор Фльориди повідомив Білий Дім і Конґрес, що коли не припиниться наплив кубинців — настане криза для шкільництва, для охорони здоров'я та в першу чергу — для можливости дати дах, працю і харч цим усім утікачам із Куби. Читаємо, що Уряд Буша плянує припинити видачу віз кубинським „туристам" і завести морську бльокаду не так берегів Куби, як морського шляху на Фльориду.

Ці людські трагедії, ніби аполітична проблема біженців. Але це все наслідок цієї жахливої соціяльно й національно-політичної пошести, якою є комунізм. Коли комунізм провалиться у Москві, то він захитається і в Гавані. Сумнівно, чи зможе зберегти його збройна сила, яку збудував Фідель Кастро, і ґенералом якої є його брат Рауль. Мала Куба і велетенський Китай ще прославляють Маркса, але коли проклянуть його у Москві — його слава померкне і в Гавані і Пекіні.

АЛЬМАНАХ УНС '92

У підготові до видання Альманаху УНС на 1992 рік редакція „Свободи" запрошує авторів надсилати свої матеріяли українською і англійською мовами. Серед загальних тем є 500-ліття відкриття Америки, 75-ліття творення Центральної Ради, 175-ліття з дня народження Миколи Лисенка, 250-ліття з дня народин Пилипа Орлика, ...ліття смерти Олени Теліги. Редакція візьме до уваги й інші теми.

Микола Бараболяк

ПІСЛЯ СТРІЧІ ҐОРБАЧОВА В ЛОНДОНІ

I.

Сімнадцяте липня 1991 року перейде до історії як насправді історична дата. ЗСА і СССР договорились урешті про започаткування редукції стратегічної нуклеарної зброї далекого засягу. Переговори в цій матерії велись майже десять літ. Вам може бути дивно: чому придалася таку вагу договорові, де вирішено тільки зменшити кількість нуклеарних зарядів на 30 відс. протягом семи років, замість змагатись, щоб у тому часі виклімінувати усі нуклеарні заряди далекого засягу, звільнивши людство від марива загрози нуклеарного гоколосту? Чому СССР і ЗСА нові ніби приятелі, а все ж втримують над собою оцей нуклеарний меч Дамокля? Яка ж це, отже, „приязнь"? Совєти мають досить цих бомб, щоб зруйнувати Америку 12 разів, коли ЗСА стало б їхніх тільки на десятикратне таке знищення... Така тут логіка. Та після економічної катастрофи совєтів і показу вищости американської воєнної технології в Іраку, Кремлеві не залишилося ніщо більше як оця перевага в цих нуклеарних ракетах далекого засягу, щоб втримати престиж „суперпотуги". Тож, совєтська військова машина була врешті приневолена погодитись на встановлення Ґорбачовим після довгих торгів паритету потужности цієї зброї. Зредукували кількість „ракетвисличаів" на 1,600 з 6,000 з нуклеарними зарядами.

Взявши до уваги, що досить було б однієї ракети-матки з 10-ти незалежно від себе націленими зарядами на десять міст Америки, щоб її спаралізувати, то маємо уявлення, яка ще загроза від того роду нуклеарної зброї чому Буш так наставав на те, щоб принаймні започаткувати зменшення цієї загрози для Америки. Америка, хоч як мілітарно сильна не може не враховувати можливости, що владу в СССР може перебрати кліка Віталія Алькснісa, а тоді прийшлось би знову жити в тіні нуклеарної загрози, а то не жарт. Ми часом дивуємось, що американська дипломатія далі „панькається" з тим спорохнявілим режимом. Ці жебраки тримають руку на гудзиках, якими, можна зактивізувати націлені на Захід потужні нуклеарні заряди. Ми теж звичайно перецінюємо Ґорбачова щодо його спромож ностей „уцивілізувати" СССР. Йому приходиться направдi нелегко на тернисто му шляху до „перебудови". Забувається про совєтський „мілітарно-індустріяльний комплекс", а це найтвердший горіх, щоб перегризати. Цей „комплекс" — це молох, який зродила холодна війна, а він переріс усі інші молохи.

Породила його нерозумна політика Америки після розгрому Гітлера. ЗСА допомогли Сталінові ліквідувати небезпеку для Сходу, не врахувавши того, що Гітлер був тільки учнем Сталіна, як змагати за панування над світом. Після облоги Берліну і корейської війни американський Уряд урешті усвідомив собі, що треба готуватись до розправи з Росією. Америка не готувалась конвенціональною зброєю до війни зі суперником, який переміг Наполеона і Гітлера. Завданням стало відстрашити. Чим? Нуклеарною зброєю, якої Москва перед зрадою Розенбергів не мала. І американський атомний арсенал ріс. Але і совєти навчились і стали до переговорів. Розбудова воєнно ого матеріялу, головно нуклеарного, стала майже самоцільно. Так зродився „військово-індустріяльний комплекс", який розпаношився і у Вашінґтоні і Москві.

„Комплекс" набув характеру „машини", машини яку важко затримати, коли пустити у рух. Вона набула „ваги", що зветься „vested interest" так у СССР, як і в ЗСА.

Певно читали в нашій пресі, що наша Конґресова комісія недавно вирішила закрити 25 воєнних баз і 10 лябораторій, через що біля 37,000 робітників мало б утратити заробіток. Конґресмени заворушились, кожен, щоб утримати базу у його дистрикті, хоч ці бази абсолютно непотрібні. Читали теж напевно, що тут далі продукується деякого типу танки і літаки, від яких Пентаґон відпекується. Іракська війна доказала, що деякі роди зброї нікудишні, непотрібні, що перестарілою стає навіть така зброя, як деякі типи керованих лейзерами бомб на літаках, коли випробовується нові ракети-матки, які вистрілені з віддалі яких 300 миль, розсіють зі свого нутра десятки ракет-комах, які знову керовані лейзерами будуть шукати з'єднання танків і розсаджувати їх одне за одним. Не треба, отже, літаків, щоб наносили бомби на танки.

Числять, що коли б увести всі нові винаходи американської воєнної технології, прийшлось би закрити багато заводів воєнної індустрії, що спричинило б утрату праці для хоч 1.5 мільйона робітників. Прийшли б теж банкрутства заводів, які поробили великі інвестиції в рамах до теперішнього плянування. Конґресмени, кожний із них намагаються втримати контракти у своєму дистрикті, аргументуючи, що годі продукувати тільки „нову" зброю, бо вона може не виправдатись, міжнародна ситуація нестабільна, тож може раптом зайти потреба, де і „стара" зброя нагодиться. На жаль, більшість конґресменів не керується державною рацією, а радше бажанням догодити своїм виборцям, щоб втриматись при найближчих виборах. Злобні плещуть, що й іракської затії не було б, коли б не примана позбутись нагромадженої зброї і зробити на складах місце для нової. Таке твориться в Америці, то що дивуватись тискові військово-індустріяльного комплексу в СССР!

Закінчення буде.

Т. Бояринич

Зростають проблеми американського шкільництва

Мабуть тому, що свого часу президент Джордж Буш сказав, що хоче залишитись у пам'яті своїх співвітчизнян „призидентом освіти", то і цій справі на сторінках щоденної преси минулими роками присвячено дуже багато уваги. До того треба також зарахувати невелике зіставлення у „Ню Йорк Таймсі" про нову проблему американського шкільництва — в цьому випадку йдеться про школи, якими завідує Бюро індіянських справ.

Виявляється, що Департамент внутрішніх справ зробив перевірку згаданих шкіл і прийшов до заключення, що ці школи вже від довшого часу мусять бути під дуже поганим зарядом, бо їхні учні є далеко позаду коли брати під увагу висліди стандартних іспитів. У половині із 153-ох перевірюваних шкіл учні зробили ці іспити тільки на 25 відсотків або нижче. В основному це означає, що троє із чотирьох дітей у школах ЗСА мали кращі успіхи, як учні шкіл, що ними заряджує Бюро індіянських справ, яке під своїм управлінням має 180 шкіл і 40,000 учнів у 26 стейтах. У звіті сказано, що ці школи „не дають такої якісної освіти, якої потрібно індіянським дітям". Демократичний сенатор Томас Дешл з Південної Дакоти сказав, що, прочитавши звіт, не був надто здивований, бо йому приходилось ці школи відвідувати. При цьому він додав, що занедбання цих шкіл та дітвори у жодному випадку не можна оправдати.

Особи, які займалися перевіркою цих шкіл подали цілий ряд конкретних прикладів, включно з браком навчальних норм, браком комп'ютерів, невистачальністю фінансів, вказуючи також на „злиденні" обставини багатьох приміщень, — небезпечні і шкідливі для здоров'я дітвори. А Вейн Еванс, відомий спеціяліст з ділянки індіянської освіти в університеті Південної Дакоти, твердить, що учні цих шкіл є принаймнше два або три роки позаду учнів у публічних школах ЗСА.

Беручи під увагу цей відтинок шкільництва в ЗСА та публічні школи великих американських міст і їхнє невідрадне становище та кволі спроби для їхнього покращання, можна сумніватися чи Джордж Буш залишиться у пам'яті своїх співгромадян, як подвижник освіти.

Михайло Калинський

ДОПІНҐ, СПОРТ І ПОЛІТИКА

Проблема допінґу — одна з найгостріших в сучасному професійному спорті. Це — ракова пухлина на тілі спорту. Колишній керівник медичного відділу Олімпійського Комітету ЗСА Роберт Вой стверджує, що допінґ — це можливо, найбільш серйозна загроза олімпійським ідеалам, відходом від їхнього первісного змісту.

Серед допінґів, медичних препаратів, що є заборонені до використання в спорті, велике поширення мають анаболічні стероїди, завдяки їх здатності підвищувати спортивні досягнення. З другого боку, вони становлять серйозну, в деяких випадках смертельну, загрозу здоров'ю атлетів. Це добре знають спортивні лікарі, але часто не досить чітко усвідомлюють атлети.

Факти впровадження анаболічних стероїдів в спорті в країнах східнього бльоку зафіксовані вже давно, але на Заході довго не мали доказів участи державних інституцій в цій незаконній діяльності. Тижневик „Шпіґель" нещодавно представив такі докази, опублікувавши знайдені секретні протоколи про фінансування урядом Східньої Німеччини 21проекту досліджень і розробки допінґів у 1984-88 роках, на що було витрачено близько 5 мільярдів марок. Секретні дослідження над людьми, в тому числі юнаками 14-16 років координувало міністерство охорони здоров'я Східньої Німеччини і по їх завершенню держава відзначила вчених за сприяння успішному виступові атлетів на Олімпіяді — 88 в Сеулі. Допінґ під назвою „Oral-Turinabol", що продукувався в Східній Німеччині давали 13-літнім плавцям, а також Крістін Отто, багаторазовій чемпіонці Олімпійських ігор. Атлети зробили Східню Німеччину, політичного і економічного карлика, спортивним гіґантом.

Заслуговують на увагу викриття, що їх зробив 4-го березня 1991 року в московській газеті „Совєтський спорт" викладач Московського інституту фізкультури Анатолій Якимов. Він визнав що „ціла армія медиків за закритими дверима" працювала в СССР над розробкою допінґу.

— Виходить тренери, спортивні керівники свідомо брали на озброєння допінґу замість того, щоб боротися з ними? — запитав кореспондент.

— Безумовно. Таким чином допінґи проникли навіть в юнацькі команди — відповів А. Якимов.

Розповідаючи далі про те, що допінґи в СССР почали використовувати вже давно, ще до Московської Олімпіяди 1980 року, Якимов навів конкретний приклад: „1978 рік, Москва. Відбіркові забіги перед першістю Европи. Недалеко від бігової доріжки медсестра, не сором'ячись, вколола одному з атлетів шприц".

— Напередодні Московської Олімпіяди — продовжує Якимов, почалося щось незбагненне. Тут вже йшли в діло, різні засоби. Тренери тільки й думали про те, як працює на олімпійських доріжках фармакологія. Спортсменів, які виявляли спротив допінґам, було не так вже й багато. Більшість не втрималась, самі потягнулись до них".

Визнання Якимова діяметрально розходиться з словами керівника служби анти допінґової контролі СССР Валентини Остапенко. В статті „Допінґ без сенсації", опублікований в грудні 1990 року в київському журналі „Старт", вона пише: „Донедавна згадане явище було начебто за межами нашої країни". Професор О. Дембо і спортфункціонер Тимур Абсалямов в своїх статтях в московському журналі „Фізкультура і Спорт" за 1990 рік висвітлюють проблему допінґу виключно на прикладах західніх країн, користуючи з того, що західні науковці і преса пишуть про це не криючись.

Між тим, американські фахівці спортової медицини Джан Б. Зіґлер, Боб Голдман, Робет Вой та інші повідомляли про використання стероїдів атлетами СССР неодноразово. Так, Боб Голдман в книзі „Смерть в роздягальні: анаболічні стероїди і спорт" (1984) вказує, що першими совєтськими атлетками, які вживали анаболічні стероїди для підвищення досягнень були ще в 60-их роках чемпіонка Европи з бігу на 200 м. Марія Іткіна, олімпійська чемпіонка з п'ятиборства Ірина Пресс та її сестра Тамара Пресс, чемпіонка Олімпіяди 1964 року в Токіо з метання кулею.

Лікар Джан Б. Зіґлер, який був членом медичної служби на міжнародних змаганнях в Москві в 1956 році, першим відкрив вживання совєтськими атлетами чоловічого статевого гормону тестостерону.

Зрештою результати контролю допінґу з року в рік об'єктивно і незаперечно свідчили про вживання анаболічних стероїдів олімпійською чемпіонкою Тетяною Казанкіною (Париж, 1984 рік), Олександром Богачем з України (1989, Англія), екс-чемпіонкою світу із стрибків у висоту Тамарою Биковою (Сієтл, 1990 р.), рекордсменкою Европи з семиборства Ларисою Нікітіною (Сієтл, 1990 р.), Сергієм Лихом (1990 р., Сплїт), метачем кулею.

Боячись санкцій, совєтські атлети допомагають втримувати таємницю, приймаючи з рук спортової мафії отруту спровільненої дії — анаболічні стероїди. Рідко коли можна напевно довідатися про такі речі. Розголошення спортових таємниць, скажімо, в Східній Німеччині, загрожувало кількома роками втратою свободи.

Київський лікар Гелій Аронов оприлюднив такий випадок зі золотим медалістом Олімпіяди в Москві 1980 року Володимиром Кисельовим з Кременчука. Після свого тріюмфу в Мос-

(Закінчення на стор. 3)

Гомерам України — слава!

Під журавлиний рокіт кобзарів
У страдницький Дніпро
Промінням струн кобзарських променило
Вечірнє Сонце України!

Ой з-за гори, ой та з-за лиману
Журавлиний ключ з-за океану —
Славні хлопці серцем пламенисті,
Вас віта капела бандуристів —

Ми ніч не спали — вуса ростили,
Дівчата нам сорочки вишивали,
Приїхали до Вас на конях вороних.
Вітання Вам козацькі —
Бажаємо пороху сухого
І Вашій похівниці,
Щастя вільного — соколиного.
Дай Боже, щоб наша бандура
рокотала вічно!
Дай Боже, щоб ми
частіше здибалися
на Вашій і на нашій
страдницькій, святій землі.
Щоб ми разом обснували
скопитену планету
Промінням струн кобзарських,
Щоб Нива Шевченка
засіялась Волею святою!

Гомерам України Слава!

(Цей вірш-привіт на сцені прочитав київський бандурист Євген Дорошкевич після другого концерту в Києві, в Палаці „Україна", 9-го червня 1991 року, де було присутніх около 3,000 слухачів).

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ має в пляні вислати військових дорадників до Перу на допомогу перуанському війську боротися з торгівцями наркотиків і партизанами, які займаються вирощуванням і пачкарством кокаїни. Урядові чинники уважають, що уряд Перу не є спроможний дати собі раду з цією проблемою. Про цю нову програму допомоги Перу буде своєчасно повідомлено, але аж тоді, коли ЗСА та Перу схвалять подробиці запропонованого пляну. Це вперше за 20 років ЗСА матимуть будь-який контакт з військовими чинниками Перу, яких завжди уважалося найбільшими порушниками прав людини.

СТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ НА ПРЯШІВСЬКІЙ КОНФЕРНЦІЇ

I.

У Пряшеві на Словаччині відбулася в половині червня 1991 року міжнародна наукова конференція на тему „Від НТШ до УВУ", організована катедрою української мови і літератури філософського факультету Кошицького Університету ім. П. Шафарика. Взяло участь в конференції приблизно 150 учених з Чехо-Словаччини, України, Угорщини, Югославії, Західньої Европи і Північної Америки, в тому і делеґації від НТШ та УВУ, співспонзоруючих установ. Виголошено понад 70 доповідей українською, чеською і словацькою мовами.

На кінцевому засіданні у Свидницькому Музею Української Культури представлено учасникам спільний документ — „Ствердження", що є підсумками і ставленням українських учених, присутніх на конференції до проблеми українознавчої науки, зокрема до реґіональних студій карпатського реґіону. Після продискутування проекту, пленарна сесія прийняла документ в його основі і доручила комісії його остаточно допрацювати й опублікувати. До комісії належали: Юрій Бача (Пряшів), Федір Ковач (Пряшів), Василь Маркусь (Чикаґо), Олекса Мищанич (Київ), Микола Мушинка (Пряшів) та Павло Чучка (Ужгород). Подаємо текст цього важливого ствердження.

* * *

Міжнародна українознавча конференція, що відбулася в днях 12 — 15-го червня 1991 року на тему „Від Наукового Товариства ім. Т. Шевченка до Українського Вільного Університету", у Пряшеві та Свиднику, стала видатною подією у дослідженні всебічних українсько-чесько-словацьких взаємин, особливо культурних і наукових зв'язків між Україною і сусідніми народами.

Постать академіка Володимира Гнатюка, чиє 120-річчя народження конференція відзначувала, є ключовою постаттю модерної карпатоукраїнїки, і тому було доречним, що поважна частина доповідей порушувала саме вклад у науку цього видатного славіста, етнографа, мовознавця й історика. Ряд доповідей належно оцінив внесок найстаршої української наукової установи — Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) в українознавчу науку, підставу національно-державного відродження України в XX столітті. Так само доцінено значний доробок наукових і академічних установ в Чехо-Словаччині міжвоєнного періоду, насамперед Українського Вільного Університету (УВУ), 70-річчю заснування якого присвячена ця конференція.

Учасники конференції висловлюють признання господареві конференції — університетові ім. П. Й. Шафарика в Кошицях і його Філософському факультеті в Пряшеві, котрий в дусі найкращих традицій слов'янської співпраці організував цю конференцію разом з Українським Вільним Університетом в Мюнхені, Науковим Товариством ім. Шевченка. Союзом Русинів-Українців в ЧСФР, Музеєм Української Культури в Свиднику та Асоціяцією Україністів Словаччини. З цієї нагоди уважаємо за відповідне нагадати прихильність колишнього президента ЧСР, проф. Томаша Ґаріка Масарика, до української культури і науки, що її він особисто й уряд Чехо-Словаччини виявили у міжвоєнному періоді до української еміґрації. В такому дусі учасники Міжнародної конференції вітають теперішнього президента відновленої демократичної Чехо-Словацької Федеративної Республіки, Вацлава Гавела, і прохають його сприяти всебічному розвиткові національного життя українців-русинів у теперішній республіці та поглиблювати дружні взаємини народів Чехо-Словаччини з Україною.

Стверджуємо, що столиця Федеративної Республіки Чехів і Словаків — Прага була віддавна притяґаючим осередком української науки, а в певний час між двома світовими війнами стала ключовим центром незалежного розвитку інтелектуальних сил закордонної України. У змінених умовах „Золота Прага" може знову відіграти видатну ролю у творенні нової Европи, частиною якої повинна стати Україна.

Уважаємо, що продовженням цієї конференції могла б бути ще одна подібна наукова зустріч для відзначення 70-ліття УВУ саме в Празі, довголітньому осідку цієї екзильної установи. На нашу думку у Празі треба конче заснувати хоч би скромний українознавчий центр. По цій лінії слід поставити питання про дослідження долі збірок Музею Визвольної Боротьби України та про повернення їх справжньому власникові — українській науці.

Пряшівський історичний край із його українською меншістю міг би стати звеном добросусідських взаємин між словацьким і українським народами. Українці Східньої Словаччини мають багаті традиції культурно-самобутнього духовного життя, як також володіють сьогодні поважним інтелектуальним потенціялом, щоб наблизити обидва народи та відограти ролю помосту між Україною і Чехо-Словаччиною. Закликаємо чеські і словацькі урядові меншости зокрема на її корінних землях у Східній Словаччині, надаючи їй культурно-національний захист перед природним динамічним тиском переважаючої більшости.

Закінчення буде.

Допінґ...

(Закінчення зі стор. 2)

кві Кисельов роками перебував у лікарнях. В нього розвинулось важке захворіння, пов'язане з вживанням гормонів. Його життя врятувала складна операція, але здоров'я його втрачене назавжди. А скільки ще таких Кисельових сконало, чи мучиться на грані життя і смерти, як наприклад, олімпійський чемпіон з кошиківу українець Паливода, якого „великий" спорт теж зробив калікою? Офіційні спортові чинники не кваплються розголошувати таку статистику.

Гуманну ініціятиву проявила в 1984 році група діячів української спортової ґіяспори, яка спробувала зібрати такі дані. Результати були опубліковані в журналах „Спорт Іллюстрейтед (ЗСА), „Нейчер (Англія), „Кенадас Віклі Нюзмагазін „Мекліпс", а також в багатьох газетах ЗСА, Німеччини, Голляндії, Франції. Виявилось, що 59 олімпійців СССР (24 олімпійські чемпіони) померли передчасно. Важливо, що 26 з них померли в 1976-82 роках, коли смертність олімпійців СС СР перевищувала в чотири рази показники попередніх літ і була у вісім разів більшою, ніж смертність олімпійців ЗСА.

Керуючись ідеологічними й політичними установками правлячої влади, а не загальнолюдськими вартостями спортова машина СС СР порушувала правила МОК, таємно розробляла і впроваджувала в практику анаболічні стероїди. До честі українських спортових вчених, вони не брали участи в дослідженні анаболічних стероїдів, в усякому разі — їх медично-біологічних основ.

Перша група дітей з чорнобильської зони — в Америці

До недавніх часів зусіб'іч нас оточували заклики, які переконували нас, і не лише нас, у перевагах нашої системи, обіцяли краще майбутнє, закликали до нових звершень. Серед них чільне місце займали і такі: „Діти — майбутнє нашого народу", „Діти — квіти нашого життя", „Усе краще — дітям".

Чому ж у ці рокові години, дні, коли над Україною, та й не лише над Україною, нависло таке страшне, непоправиме лихо, пов'язане з чорнобильською аварією, політичні амбіції жертвували навіть найдорожчим „майбутнім", аби лишень скрити, приховати те, що сталося.

І лише під тиском демократичних прогресивних сил як України, так і всього світу ми змушені були визнати, що маштаби лиха справді величезні, наслідки надзвичайно тяжкі і непередбачені. А ще найгірше — найбільша небезпека очікує дітей.

На жаль, страчено багато часу злочинним замовчуванням, багато втрачено, але, слава Богу, здоровий глузд переміг. Зараз увесь світ звернув свою увагу на нашу трагедію і хто чим може намагається допомогти. Дітей запрошують на оздоровлення в різні країни, бо вважається, що навіть одно-двомісячне перебування в чистій зоні, споживання чистих продуктів, частково виводить нуклідн з організму. Вже наші діти, які вражені чорнобильською аварією були запрошені до Польщі, Англії, Франції, Бельгії, Куби та інших країн.

І ось перше судно прийшло із З'єднаних Стейтів Америки від Українського Золотого Хреста. Спершу це ще не було запрошення, а лише запитання факсом, чи міг би хтось із Руху взятись за організацію такої поїздки дітей. У факті були викладені конкретні умови. Йшлося про те, щоб діти були порівняно здорові, бо їдуть не на лікування, а лише на оздоровлення, україномовні, із зони недалекої від Чорнобиля, а також із найбідніших родин.

Прочитавши про ці всі умови, я, як заступник голови Всеукраїнського Братства УАПЦ, однією із ділянок роботи, якого є благодійницька праця, вирішила сама взятись за організацію цієї справи.

Довший час приходилось вивчати, вияснювати, з чого починати. Бо зараз у нас створено багато організацій навколо чорнобильської трагедії — і „Союз Чорнобиль", і „Діти Чорнобиля" і інші. Звернулась до Яворівського за порадою, пропонувалось узяти дітей, які вже переселені до Києва, але жили в самій Прип'яті. Інші радили, що ці діти уже мають все-таки якісь пільги, живучи в трохи кращих умовах. Рішення моє зупинилось на тому, що треба їхати в райони неподалік від Чорнобиля. Вибрано Іванківський район, за 40 кілометрів від Чорнобиля.

Коли я приїхала туди і звернулась до районного відділу народної освіти, на мене трохи здивовано подивились, бо я просила, що хочу сама відібрати дітей, познайомитись з ними, переговорити з кожним. Дотепер на район приходило стільки-то запрошень і нераз траплялось так, що виїздили діти в основному місцевого начальства, інколи ті, які уже не раз їздили.

Мені запропонували 12 дітей із самого Іванкова, а також із сусідніх сіл. Чотири хлопці і восьмеро дівчаток. Серед них четверо круглих сиріт, якими опікуються бабусі, родичі, напівсиріт, а також діти із багатодітних родин.

Не забуду, коли в кабінет директора школи викликали Руслана й запитали його, чи хоче він поїхати до Америки. Руслан, якось ніби навіть байдуже, по-дорослому, відповів: „Не знаю, мені ще треба подумати, завтра дам відповідь". Будучи сиротою, він розуміє, що нема на кого йому надіятись. Сам мусить приймати ті чи інші рішення, здійснювати їх.

Після відбору дітей почалося найнеприємніше — всі ці бюрократичні процедури, на які так багата наша система. Дуже пощастило, що Український Золотий Хрест оплатив дорогу, бо не усі країни, які запрошують, мають змогу це зробити, тоді приходиться шукати спонсорів, а ті ставлять свої умови (кілька своїх дітей, супроводжуючі). Словом, з квитками проблеми не було ніякої, а це уже пів роботи, бо у нас це одна з найскладніших проблем під час поїздок.

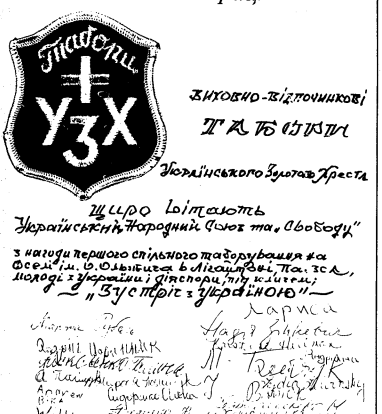

Далі збиралось усі необхідні дані на дітей, оформлялись і здавались у Міністерство закордонних справ. Але в зв'язку з тим, що саме в цей час йшло масове оформлення дітей, міністерство затримало документи, невчасно передало до Москви у Американське посольство (час уже мати своє, набагато менше було б клопотів). Довелося неодноразово їздити до Москви, надсилати факси до УЗХ з проханням допомогти у прискоренні віз.

Але, слава Богу, все обійшлося гаразд.

Наступило 8-го липня. Надвечір автобус з Іванкова разом із дітьми і трьома їхніми родичами приїхали до Києва, забрали мене і ми вирушили на летовище „Бориспіль", де прийшлось замовити готель, щоб переночувати одну ніч, бо літак відлітав до Ню Йорку о 8-ій год ранку.

Я дуже хвилювалась, готуючись до цієї поїздки, раділа за нашу діяспору, яка взяла на себе такий тягар, виділила великі кошти, аби ця перша група дітей з-під Чорнобиля побувала на американській землі, потоваришувала із своїми однолітками — американськими українцями... Хвилювання збільшувалось ще й тим, що я ще раз маю змогу побачити свого хворого сина Олеся, який уже третій рік знаходиться на лікуванні у Вашінґтоні, а також Богданчика, який вчиться у Каліфорнії.

Діти ж, як на диво, були майже спокійні, навіть якісь байдужі. Хоча потім виявилось, що вдома вони уже дні, години рахували.

І ось Ню Йорк. Знаю, що нас зустрічатимуть, але незнання мови все ускладнює, довго нас протримали при перевірці документів, виявилось, що стюардеси в літаку не все гаразд заповнили. Далі поки забрали речі, піднялись чомусь по ескалаторові, як потім виявилось, не в тому напрямку. Діти збились до купи, чекають, я кидаюсь в різні сторони, шукаю, намагаюсь знайти когось, хто б зрозумів мене. Але покищо все марно.

І раптом підбігає до нас д-р Юрій Солтис, в руках у якого квіти і синьо-жовтий прапорець. Ми врятовані, до нас підходять інші люди, які прийшли зустрічати і серед них мої сини. Глянувши на меншого, я мимоволі усміхнулась, як будь-якій дитині, навіть не впізнавши його. Хлопець за рік виріс, змужнів. Я розгублена, розчулена, а тут підходить кореспондент із „Радіо Свобода", хоче взяти інтерв'ю. Не пам'ятаю, що я тоді могла в такому стані говорити, але чоловік телефонував з України й казав, що чув це інтерв'ю — досить пристойне. Мабуть, „Радіо Свобода" зуміло гарно його опрацювати.

Ми виходимо з летовища, сідаємо в авта і їдемо на табір на оселі ім. О. Ольжича. Там нас зустрічають подружжя Кавки та Зінкевичі.

Навколо дуже гарна природа, гори, ліси. Поруч басейн.

Наступного дня до табору приїздять одне за одним авта, привозять дітям різні речі, овочі, везуть їх до крамниці, купують усім (теніски, які у нас дуже модні й дорогі, теплі куртки й інше необхідне. Увага до дітей зростає щоденно, вирішено збадати їх лікарем, зробити тести крови, полікувати зуби.

Після табору діти перебуватимуть в українських родинах в околицях Ню Йорку, матимуть змогу оглянути Ню Йорк, а також Вашінґтон. 27-го серпня повертаються в Україну. Хочеться сердечно подякувати вам, дорогі земляки, зокрема Українському Золотому Хрестові, і всім тим, які допомогли і підтримали здійснення цієї акції, за ваше тепле серце, за ваше співпереживання, за допомогу нашим дітям.

Нехай Всевишній сторицею воздасть вам за це.

Ярина Тимошенко

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

Під час відвідин УНСоюзу (зліва): головний касир О. Благітка, д-р В. Іваницький, Н. Бундза-Іваницька головний секретар В. Сохан

кошти матеріялів і відтак буде перевезений кораблем до Львова. Відкриття пам'ятника заплановане на 22-го травня, роковини перепоховання тлінних останків поета.

В скромному листі до головного предсідника УН-Союзу Уляни Дячук, В. Шпіцер, відкликаючись на рекомендацію Комісії для справ культури Головного Уряду щодо підтримки побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Львові, складає подяку за це та запрошує делеґацію УНСоюзу до Почесної Президії святкуань з нагоди відкриття пам'ятника. Подібне письмо вислав В. Шпіцер до СКВУ на руки його президента мґра Юрія Шимка.

Розповідаючи про свою недавню поїздку до Львова, д-р Іваницький заявив, що плянує тепер всеціло посвятитися праці над побудовою пам'ятника Т. Шевченкові у Львові, зокрема збіркою фондів. Він закликає українську громаду в діяспорі щедрими датками допомогти львів'янам поставити цей перший пам'ятник Великому Кобзареві в їхньому місті.

Пожертви можна надсилати на адресу: Ukrainian Committee for Taras Shevchenko Monnment in Lviv, 2150 Vlook St. W., Suite 96-A, Toronto, Ont. M6S IM8 Canada.

Зустріч з Україною в Америці

Мої дороги так часто стелилися на схід від України, що думка про подорож на Захід, особливо в Америку, видавалася неймовірно фантастичною. Тепер це реальність — приємна і незабутня.

Складаю велику подяку українцям, яким призначена журавлина доля відлетіти з рідного краю, скутого морозами. Передовсім дякую проф. Дмитрові Штогринові та іншим організаторам наукової конференції „Україна і Захід" в Іллинойському університеті, що запросили мене до Америки взяти в ній участь.

Відчуваю велику вдячність УККА в Чикаґо, правозахисній організації „Людські права в XX ст."(Ню Йорк), УНС (Союзівка), редакціям газет „Свобода" і „Українського тижневика" за почесну для мене можливість виступити перед українськими громадами.

Мій приїзд і перебування в Америці були б неможливими без відчутної матеріяльної підтримки з боку приватних осіб і українських організацій діяспори, серед яких хотів би назвати, зокрема, Український Народний Союз, пластовий курінь „Верховинки"; організацію Американці в Обороні Людських Прав в Україні". Їм — названим і неназваним — теж низько вклоняюся.

Повертаюся в Україну з відчуттям, що, попри розмаїття політичних орієнтацій, ми всі об'єднані одним прагненням — бачити нашу землю вільною і незалежною. Океан виявився маленьким потічком, якому не під силу нас розділити.

Мирослав Маринович

Маємо на складі нову книжку

д-ра Михайла Логази

„ТАКЕ ТО В НАС ЖИТТЯ"

Спогади, промови, есеї, коментарі, вибране про охорону здоров'я.

Сиракюзи-Ню Йорк, 1985, друком Украрінт, Вудсток, Мд., стор. 352. Тверда оправа, ціна 20.00 дол.

Можна набути в книгарні Свободи.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

ЛІТНІ МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ на СОЮЗІВЦІ 1991

П'ятниця, 9-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"
Субота, 10-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: ЛІЛЕЯ ВОЛЯНСЬКА, сопрано ГАЛИНА КОЛЕССА, віолістка; АДЕЛІНА КРИВОШЕЇНА, ТАРАС ФІЛЕНКО, піяністи
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

П'ятниця, 16-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"
Субота, 17-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: естрадний співак АЛЕКС
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: ВОДОГРАЙ"
11:30 веч. — ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ"
Неділя, 18-го серпня — „ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ"

П'ятниця, 23-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"
Субота, 24-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: ВИСТУП УЧАСНИКІВ КУРСІВ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ балетмайстра РОМИ ПРИЙМИ БОГАЧЕВСЬКОЇ
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: Тріо ОЛЕСЯ КУЗИШИНА

П'ятниця, 30-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ КАМЕРНОЇ МУЗИКИ: ГАЛИНА КОЛЕСА — віоля, ВОЛОДИМИР ПАНТЕЛЕЄВ — віольончеля, АДЕЛІНА КРИВОШЕЇНА — фортепіяно
10-та веч. — ЗАБАВА, оркестра „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"
Субота, 31-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: вокально-інструментальний ансамбль „ГРОНО" з Києва
10-та веч. — ЗАБАВИ: оркестри „ТЕМПО", „ОДНОЧАСНІСТЬ"
Неділя, 1-го вересня
2:15 по пол. — КОНЦЕРТ під відкритим небом: вокально-інструментальний ансамбль „ГРОНО"
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: актор-гуморист БОГДАН БЕНЮК з Києва
10-та веч. ЗАБАВИ: оркестри „ТЕМПО", „ОДНОЧАСНІСТЬ"

Конферансьє: **ОЛЯ ХОДОБА-ФРИЗ**

Керівник мистецьких програм: **АНЯ ДИДИК-ПЕТРЕНКО**

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641

ПОДЯКА за СПІВПРАЦЮ
КООРДИНАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ
ЩИРО ДЯКУЄ
Марійці Стадницькій-Гельбіґ,
власникові
SCOPE TRAVEL INC.
ЗА РАДУ, БЕЗКОРИСНУ І ТЕРМІНОВУ СПІВПРАЦЮ.
РОМАН ВОРОНКА
Гол. Технічної комісії
БОГДАН БУРАЧИНСЬКИЙ
Голова ККДУ

Любов Коленська
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛІ
Ціна: $13.00 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 7% стейтового податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Д-р Юліян Рабій
САМБІРСЬКА БОГОРОДИЦЯ
МОНОГРАФІЯ
Стор. 81, ціна $5.00.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 7% продажного податку.

Діпимося болючою і сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 23-го липня 1991 року, на 78-му році життя відійшов у вічність

наш невіджалуваний і найдорожчий

БАТЬКО, БРАТ, ШВАҐЕР, ВУЙКО і ДІДУНЬО

бл. п.

ВАСИЛЬ КАЦАПИР

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ були відслужені в суботу, 27-го липня 1991 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата в Бетлегем, Па., а тлінні останки поховано на цвинтарі в Бетлегем — Гелертавн, Па.

У безмежному горю залишені:

дочки — ОЛЬГА, ІРЕНА, МИРОСЛАВА з родинами
син — ІЛЛЯ з родиною
брат — СТЕФАН з родиною
шваґрова — АННА ҐІШ з родиною
одинадцять внуків
та ближча і дальша родина в Америці й Україні

На ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ склали:

430 дол. — родина Кацапирів; 50 дол. — родина Іванни Ґіш; 35 дол. — Лігайвеліський Відділ УККА; 25 дол. — ОЖ ОЧСУ; 20-ий Відділ ООЧСУ, Іван Присташ, Стефан Кацапир; 20 дол. — Василь Рибак, Володимир Загводський; 10 дол. — Євген і Богданна Михайлів, Володимир Вербовський, Петро Горбовий, Іван Чаплинський, Марія і Володимир Шебетюк, Петро Гомка, Нестор Корчевий, Яро Цегельський, Михайло Федорак, Іван Стасів, Михайло Белзецький, Анна Гарас, Стефан Муха, Євгенія Морковчук, Михайло Путько; 5 дол. — Іван і Ірена Присташ, Олег Балазюк, Анна Сиґан, Григорій Облещук, Василь Ґобуш, Василь Ковалик, Василь Белзецький, Богдан Желахівський, Роман Олещук, Стефан Петровський, Андрій Войцікевич.

18-го серпня 1991 року
Посілість УСОсередку „ТРИЗУБ"
при дорогах: Канті Лайн і Повер Стейт Ровд
Горшам, Па.

Окружний Комітет УНСоюзу Філядельфійської Округи
— влаштовує —
Союзовий День-Пікнік
Початок о год. 1:30 по полудні
До участи запрошуємо все Українське Громадянство, членів Союзу міста Філядельфії та всіх дооколишніх місцевостей сусідніх стейтів.

ПРОГРАМА ДНЯ:
- **Піднесення прапорів**
- **Відкриття**
- **МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА:**
- **„ЗВУКИ СОЮЗІВКИ" — гості з України**
- **Відзначення заслуженого СОЮЗОВЦЯ**
- **ЗАБАВА при звуках оркестри „КАРПАТИ"**
- **Цінні виграші для гостей**

Весь час буде чинний буфет з добірними українськими стравами та холодними напитками.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА "ОКСАНА"

Оформлення запрошень для гостей з СССР.
Обмін грошей. За 1 $ – 20 крб. в СССР.
Надання пачок з речами вагою до 90 LB
Висилання готових харчових пакунків.
Продаж та висилання відеотехніки до СССР.

OKSANA INTERNATIONAL TRADE, INC, Tel. (908)-925-0717
1111 E. Elizabeth Ave, Linden, NJ 07036 MON-FRI 9-6, SAT 10-3.

ПАЧКИ на УКРАЇНУ

Повна обслуга для висилки пачок з новою і вживаною одежею. Відборець нічого не платить. На складі маємо: відеомагнітофони, радія, відеокамери, хустини, светри, нитки, харчеві посилки.

UKRAINIAN GIFT SHOP
11754 Mitchell, Hamtramck, MI 48212. Tel.: (313) 892-6563

VARSOVIA TRAVEL & SHIPPING
74 East 7th Street, New York, N.Y. 10003, bet. 1-2 Aves.
Tel.: (212) 529-3256

ГРОШІ до СССР. Мінім. $200 або 3000 рублів (15 руб. за $1.00)

ЛІКАРСТВА до СССР

ХАРЧЕВІ ПАЧКИ до СССР Шинки, кава, саламі, чай, шоколяда та багато інших. Ціна від $20.50 за 8.5 кг. до $80

ПАКУНКИ кораблем 20 ф. $27
Власні пакунки летунською поштою 20 ф. $45

ЗАПРОШЕННЯ від СССР — $80.

КВИТКИ до Москви, Ленінграду, Києва і Львова від $480.

DUTY FREE
Delivery 3-4 weeks
TELEVISIONS from $330, Sinotron, JVC
CAMCORDERS from $1,150 Sony, Hitachi
VCRs from $500
CARS: Lada, Tamara, Volga, Moskvich from $7,000
And — telephone/ answering
Food processor, microwave oven, fax machines, washers, refrigerators

Два з'їзди українських політичних в'язнів в Україні

В червні ц.р. відбулися в Україні два з'їзди українських політичних в'язнів. 22-23-го червня в Києві, стараннями Всеукраїнського Товариства Репресовних, працював Всесвітній конгрес українських політичних в'язнів, а 25-26-го червня у Львові проходила Міжнародна наукова конференція політв'язнів з участю українських вчених, під назвою „Національно визвольна боротьба 20-50 років в Україні". Конференції патронувала Спілка українських політичних в'язнів з осередком у Львові та Всеукраїнське Братство Вояків УПА.

І в конгресі у Києві, і в конференції у Львові взяла участь Світова Ліга Українських Політичних В'язнів в діяспорі, а її представники виступили з доповідями. В обох з'їздах до участи в програмі не було обмежень.

До Києва прибуло понад тисячу колишніх політв'язнів Магадану, Воркути, Казахстану, Архангельська, Воркути, Інти і всіх земель України, а з-поза кордону колишні березяки, в'язні Равіча, Бжезінки, Явожна, Авшвіцу, Мавнтгавзену, Ебензе та інших тюрем і концтаборів. Зголосилися також в'язні німецько-фашистських концтаборів, які по війні жили в СССР, але приховували своє минуле, щоб уникнути дальших репресій. Всі інші, які прибули на Україну з фашистських концтаборів, відбували каторгу в совєтських концтаборах. Найстаршим на залі був політв'язень Соловок Іван Черпіно, з 1927 року.

Всесвітній конгрес відбувався в республіканському будинку „Кіно", де свого часу дістав організаційне оформлення Народний Рух. На конгресі домінувала тема: „Репресивні режими в Україні — минуле і сучасне". Конгрес відкрив голова Всесвітнього Товариства Репресованих Євген Пронюк. Він є народним депутатом Київської міської ради. Конгресом провадила президія на чолі з Левком Лук'яненком та Лесем Танюком, який є одночасно головою Київського меморіяльного товариства та депутатом Верховної Ради України.

Конгресові передувала пресова конференція і виступи голови Євгена Пронюка та д-ра Михайла Марунчака на Київському телебаченні. Всесвітній конгрес українських політичних в'язнів прийняв ряд документів, зокрема „Відозву до народу України", „Звернення до Ієрархії України", Заяву з нагоди 50-річчя початку війни", Декларацію Конгресу, „Звернення до всіх, що зазнали переслідувань за обстоювання прав людини і прав народу".

Під час нарад другого для конгресу голови існуючих організацій політичних в'язнів разом з Лесем Танюком влаштували пресову конференцію, в якій взяли участь близько сорока кореспондентів. Конгрес вшанував пам'ять покійних політв'язнів, а на могили В. Стуса, О. Тихого та Ю. Литвина було покладено квіти. Делегації політв'язнів віддали шану братським могилам в Биківні, Бабиному Ярі, квіти поклали також біля будинку на площі Жовтневої Революції, де люди гинули в часі допитів. На конгрес наспіла низка привітів, збірних і особистих. Вітали: Голова АБН Ярослава Стецько, голова СЛУ ПВ М. Марунчак, С. Процик — від Закордонного Представництва �УГВР, Євген Стахів — від Єврейсько-Українського Товариства та інші. Про рух опору у фашистських і більшовицьких концтаборах доповідали Михайло Марунчак та Іван Губка, про українських жінок в боротьбі за волю України — Орися Матещук, про боротьбу колишніх політв'язнів з репресивними режимами України — Євген Пронюк. Доповідь „Участь колишніх політв'язнів в сучасній боротьбі за незалежність України", з якою мав виступити Михайло Горинь, через його хворобу було замінено виступом Левка Лук'яненка. Були теж численні виступи, так звані п'ятихвилинні.

Окремо було порушено справу побудови пам'ятника політв'язням в Ебензе та вирішено передати цю місію до міністерства закордонних справ України. Було також прийнято постанову організовувати подібні конгреси політв'язнів через кожні два роки.

Міжнародна наукова конференція „Національно-визвольна боротьба 20-50-их років в Україні" відбулася в актовій залі Львівського крайового управління Народного руху України (Проспект Т. Шевченка, 13). На конференцію зголошено було 27 доповідей. Її відкрив відомий історик проф. Ярослав Дашкевич. У вступі він наголосив на значенні наукового вивчення процесів визвольної боротьби народу та на потребі збереження її документації. Учасників конференції вітав голова Львівського міськвиконкому Василь Шпіцер, голова НТШ Олег Романів, довголітній політв'язень З. Красівський, голова Крайової Ради Руху Любомир Сеник, від ОУН та Антибольшевицького Бльоку — Ярослава Стецько, від Світової Ліги УПВ — Михайло Марунчак від ЗП — Степан Процик й інші.

Конференція складалася з чотирьох засідань, під час яких було виголошено цілий ряд доповідей. Петро Дужий говорив про генезу відновлення української держави 30 червня 1941 року, Степан Процик — про історію виникнення ОУН, Василь Кубів — про визвольні змагання українських студентів Галичини 1920-1950 років, Євген Стахів та Василь Леміш — про українське підпілля в Україні під німецькою окупацією. Були й інші цікаві доповіді на важливі теми.

Марія Ляпніка — Марічка

КОНВАЛІЇ

НАРИСИ, СПОМИНИ

Гантер, 1989, друком Комп'ютопринт Корпорейшен, Кліфтон, стор. 215. Ціна 14.00 дол., тверда оправа.

Можна набувати в книгарні Свободи.
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує долучити до ціни 7% продажного податку.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

LAVKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
New York, N.Y 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

TORGSYN ТОРГСИН TORGSYN

Найбільш популярна російська крамниця в Сан-Франсіско
5542 Geary Blvd. (між 19-ою та 20-ою аве.)

Товарі на будь-який смак і з ґарантованою посилкою до СССР

РАДІО Й ВІДЕО АПАРАТУРА ДЛЯ СССР КОМП'ЮТОРИ
Sanyo, Panasonic, Toshiba, Sharp, Meg, Como, Canon, Sony, Aiwa, Hitachi, National

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ В ЗСА
Ґарантована посилка поштою до СССР

ХАРЧЕВІ ПАЧКИ
(імпортовані харчі)

1. Лакомка пачка	8,8 lbs	$ 79.00
2. Харчеві пачки	8,8 lbs	$ 89.00
3. Пачки з подарунками	10,5 lbs	$100.00
4. Сімейна пачка	18,0 lbs	$119.00
5. Святочна пачка	18,0 lbs	$139.00

Ви маєте можливість вибрати також собі пачку з нашого каталогу, який ми вишлемо вам безплатно.

МАЄМО ТАКОЖ:
Французькі ліки
Родинна медична аптека $109
Дитяча медична аптека $70
Дитячі харчі, пачка $87
Авто (Лада) від $5,600
Холодильники від $500
Можливість перебування у санаторії ..... тел.
Помешкання ..... тел.
Машина до миття посуду від $500
Машина до прання від $550
Малий трактор від .. $2,000
та інші ..... тел.

БЕЗ МИТА! ШВИДКА ДОСТАВА! Достава до 5 днів до району Москви, або 15-20 днів до всіх кутків Совєтського Союзу!

Телефони: (415) 752-5546
(415) 752-5721

Години праці: Понеділок-середа від 11-ої до 6-ої веч.
Четвер-субота від 11-ої до 7 веч.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
на СОЮЗІВЦІ

в днях від 30-го серпня до 2-го вересня 1991 року
(LABOR DAY WEEKEND)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ
ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ
АМЕРИКИ і КАНАДИ на РІК 1991
і за чаші
УНСоюзу, Союзівки, Свободи, (в тому пропам'ятна чаша Інж. Б. Рака, д-ра В. Гука і Я. Рубля), Українського Тижневика і п-ні Марії Душник

та грошові нагороди
в поодинокій грі:
ЖІНОК і ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ, мол., СЕНЬЙОРІВ (35-44), СЕНЬЙОРІВ (45 і 55), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.).

Зголошення до змагань враз із вписовим по $15.00 приймає:

MR. GEORGE SAWCHAK
7828 Frontenac, Philadelphia, Pa. 19111
до 22-го серпня 1991 р. Зголошення одержані після 22-го серпня не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:
Р. Ракочий, ст., З. Снилик, Ю. Савчак, д-р З. Матківський, Ю. Попель.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 30-го серпня — год. 1-ша по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від проводу турніру **до суботи, 24-го серпня.**

Субота, 31-го серпня — год. 8:30 ранку на Союзівці:
чоловіки і сеньйори 35 р. і 45 р.;
год. 1-ша — юнаки, юначки і жінки;
год. 3-тя — сеньйори 55 р.

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Ю. Савчак.

Змагуни групи чоловіків, вильосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатися в в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ

Просимо витяти та вислати разом з оплатою $15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище
2. Адреса (по-англійськи)
3. Телефон
4. Дата народження
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь
6. Клюбова приналежність

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Субота, 31-го серпня, о год. 10:30 вранці

за ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК та ТРОФЕЇ і НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ у слідуючих конкуренціях для дівчат і хлопців:

Хлопці/Мужчини Число конкуренції	Вік	ІНДИВІДУАЛЬНІ	Дівчата/Жінки Вік	Число конкуренції
1	13/14	100 м. змінний	13/14	2
3	15 і вище	100 м. змінний	15 і вище	4
5	10 і нижче	25 м. довільний	10 і нижче	6
7	11/12	25 м. довільний	11/12	8
9	13/14	50 м. довільний	13/14	10
11	15 і вище	50 м. довільний	15 і вище	12
13	10 і нижче	50 м. довільний	10 і нижче	14
15	11/12	50 м. довільний	11/12	16
17	13/14	50 м. горілиць	13/14	18
19	15 і вище	50 м. горілиць	15 і вище	20
21	10 і нижче	25 м. горілиць	10 і нижче	22
23	11/12	25 м. горілиць	11/12	24
25	13/14	50 м. грудний	13/14	26
27	15 і вище	50 м. грудний	15 і вище	28
29	10 і нижче	25 м. грудний	10 і нижче	30
31	11/12	25 м. грудний	11/12	32
33	13/14	100 м. довільний	13/14	34
35	15 і вище	100 м. довільний	15 і вище	36
37	10 і нижче	25 м. метелик	10 і нижче	38
39	11/12	25 м. метелик	11/12	40
41	13/14	50 м. метелик	13/14	42
43	15 і вище	50 м. метелик	15 і вище	44
		ГІНЦІ		
45	10 і нижче	4 х 25 м. довільний	10 і нижче	46
47	11/12	4 х 25 м. довільний	11/12	48
49	13/14	4 х 50 м. довільний	13/14	50
51	15 і вище	4 х 50 м. змінний	15 і вище	52

Змагуни (-ки) можуть брати участь в трьох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінцях. Гінці будуть устійнені клюбовими тренерами або представниками.

РЕЧЕНЕЦЬ ЗГОЛОШЕННЯ: **до 17-го серпня 1991 року.** Реєстрації над басейном НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ. Вписове виносить 10 дол. від змагуна (-ки).

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ

Ім'я, прізвище: (по-англійськи)
(по-українськи)
Адреса
Зіп Ковд
Телефон: (.....) Вік:
Хлопець Дівчина
Клюб/Молодеча організація
Конкуренція Час
Конкуренція Час
Конкуренція Час

Просимо вислати карту зголошення разом з вписовим (чек виписаний на "Ukrainian Sports Federation") до:

„Чорноморська Січ"
Maria Bokalo
742 Linden Avenue
Rahway, N.J. 07065
(908) 382-2223

Спілка Української Молоді
Olena Halkowycz
94 Fycke Lane
Teaneck, N.J. 07666
(201) 692-1471

„Тризуб"
Taras Midzak
1135 Mill Creek Road
Southampton, PA 18966
(215) 322-7581

Пласт/Непринależні
Eugene Zyblikewycz
11 Old Colony Lane
Marlton, N.J. 08053
(609) 983-0621

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

(Ліцензія В/О „ВНЕШПОСИЛТОРГ")
Добре відома фірма з 30-ти літнім досвідом, скоро і точно обслуговує своїх численних клієнтів при висилці

ПАКУНКІВ — ПОДАРУНКІВ В СССР

ВІДБОРЕЦЬ НІЧОГО НЕ ПЛАТИТЬ, ВСІ ПОСИЛКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ.

Всі наші аґенції мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже приступних цінах.
Інформації та каталоги можна одержати у нашому головному бюрі або у всіх наших аґенціях.

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

ВИСИЛАЄМО АВТА: ВОЛГА, ЖИГУЛІ-ЛАДА, МОСКВИЧ, VOLVO і TOYOTA.

25 West 45th Street, Room 301A, New York, N.Y. 10036
Tel.: (212) 869-0347

SO. BOSTON, MA 02127	632 Dorchester Ave.	Tel. (617) 268-1303
BROOKLYN, N.Y. 11222	661 Manhattan Ave.	Tel. (718) 389-6747
BUFFALO, N.Y. 14212	701 Fillmore Avenue	Tel. (716) 895-0700
CHICAGO, Ill. 60622	2242 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 235-7788
CHICAGO, Ill. 60622	1723 W. Chicago Avenue	Tel.: (312) 666-3985
CLEVELAND, OH. 44134	6089 State Road	Tel. (216) 884-1738
FORT WAYNE, IN. 46808	1807 Beineke Road	Tel. (219) 432-5402
HAMTRAMCK, MI. 48212	11415 Jos. Campau Avenue	Tel. (313) 365-6350
HARTFORD, CT. 06106	1839 Park Street	Tel. (203) 232-6600
HERKIMER, N.Y. 13350	RR # 1, Box 765, Mc. Kennan Rd.	Tel. (315) 866-3939
INDIANOPOLIS, IN. 46227	3216 St. Jude Drive	Tel. (317) 787-0052
IRVINGTON, N.J. 07111	1082 Springfield Avenue	Tel. (201) 374-6446
LAKEWOOD, N.J. 08701	901 E. County Line	Tel. (201) 363-2251
LOS ANGELES, CA. 90046	7706 Santa Monica Blvd.	Tel. (213) 656-1962
MIAMI BEACH, FL. 33139	1352 Washington Avenue	Tel. (305) 532-7026
MINNEAPOLIS, MN. 55418	2422 Central Avenue NE.	Tel. (612) 788-2545
NEWARK, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	Tel. (201) 373-8783
NEW YORK, N.Y. 10009	122 First Avenue	Tel. (212) 533-2906
PHILADELPHIA, PA. 19116	10182 Bustleton Avenue	Tel. (215) 969-1150
PITTSBURGH, PA.15203	1307 E. Carson Street	Tel. (412) 481-2750
ROCHESTER, N.Y. 14621	681-683 Hudson Avenue	Tel. (716) 544-2151
TRENTON, N.J. 08611	703 So. Broad Street	Tel. (609) 393-9455
WATERVLIET, N.Y. 12189	1828 3rd Avenue	Tel.: (518) 274-5242
WORCESTER, MA. 01607	22 Carlstad Street	Tel. (508) 798-2868
WHEATRIDGE, CO. 80033	4330 Quay Street	Tel. (303) 422-4330

Ярослав Хоростіль і Роман Костюк
СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО „УКРАЇНА" — ТОРОНТО
(у 35-річчя)
Накладом Спортового Товариства „Україна", Торонто, Канада, 1983, з друкарні В-ва „Київ", стор. 427, ціна $20.00.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 7% продажного податку.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

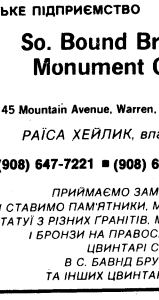

So. Bound Brook Monument Co.

45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07059
РАЇСА ХЕЙЛИК, власник
(908) 647-7221 ■ (908) 647-3492

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, Н. ДЖ. ТА ІНШИХ ЦВИНТАРЯХ В ЗСА

РОЗШУКИ

Хромейчук Ольга Іванівна пошукує діда **ШИМКОВА ГАВРИЛА АНТОНОВИЧА** із с. Княжолуке, Станіславівщина, виїхав до Америки 1912 р., мешкав в Ню Йорку. Хто знав би про нього або він сам прошу писати:
LEVKIV BOHDAN
25608 98th Street
Pl. South A 205
Kent, WA 98031

У Львові:
СССР, 290019, м. Львів — 19
вул. Лазенна 8/9
Хромейчук Ольга

Богдан і Оля з України пошукують **вуйка СОФІНСЬКОГО МИКОЛУ ПЕТРОВИЧА** із с. Волощина, Львівська обл. і його дружину **КАТЕРИНУ, або їх дітей.** Хто знав би про них або вони самі прошу писати:
JOHN KLYMKO
11232 — 88th Street
Edmonton, Alta, Canada T5B 3P5

Бойчук Марія пошукує **КОСОВИЧА МИКОЛУ ІВАНОВИЧА і КОСОВИЧА МИХАЙЛА ІВАНОВИЧА** із села Горониці. Хто знав би про них або вони самі прошу писати:
БОЙЧУК МАРІЯ
УССР, обл. Львів
м. Дрогобич,
вул. Івана Франка 204

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ПУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

HURYN MEMORIALS
ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВМОНТОВУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ
ПАМ'ЯТНИКИ
в околиці Ню Йорку, включаючи цвинтарі: св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й., св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., Пайн Буш в Кергонксоні та Глен Спей, Н. Й.
Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі.
За двомовним представником спід телефонувати:
IWAN HURYN
P.O. Box 121
Hamptonburgh, N.Y. 10916
(914) 427-2684
BOHDAN REKSHYNSKYJ
45 East 7th Street
New York, N.Y. 10003
(212) 477-6523